
VOORTGANGSRAPPORTAGE Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (PUB) 2016-2020

Versie: november 2022

Periode: september 2018-november 2022

Inleiding

Het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (PUB) 2016-2020 is op 1 maart 2016 door Gedeputeerde Staten van Utrecht vastgesteld. Het biedt een overzicht van onze activiteiten ten aanzien van bodem en ondergrond voor de periode 2016 tot en met 2020. In deze periode wordt aan de uitwerking van het landelijke 'Convenant bodem en ondergrond 2016-2020' gewerkt. Het PUB is in principe het laatste programma met betrekking tot bodemsanering en daarom is er een extra ambitie op het gebied van bodemsanering in geformuleerd. Op 15 september 2020 hebben GS, gezien de toen beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet, besloten om het PUB met een jaar te verlengen tot 1 januari 2022. In 2021 bleek dat de Omgevingswet nogmaals werd uitgesteld. Daarom is op 14 december 2021 besloten het PUB nogmaals met een jaar te verlengen tot 31 december 2022. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is inmiddels opnieuw uitgesteld tot 1 juli 2023 en daarom loopt de Wet bodembescherming nog minimaal een half jaar door. Door uitstel van de Omgevingswet naar medio 2023 zullen Gedeputeerde Staten naar verwachting besluiten het programma opnieuw te verlengen tot eind 2023. Gedeputeerde Sterk heeft in het kader daarvan gevraagd een voortgangsrapportage op te stellen. Deze voortgangsrapportage zal na accordering door GS in januari 2023 aan Provinciale Staten ter informatie worden gestuurd.

PUB algemeen

Het landelijke Bodemconvenant bevat doelstellingen voor het saneren, beheren en gebruiken van de bodem en de ondergrond. Met de uitvoering van het PUB willen we eind 2022 de volgende doelen hebben bereikt:

- we zorgen ervoor dat de risico's van de resterende spoedlocaties bodemverontreiniging zijn beheerst of weggenomen;
- we zetten ons ervoor in dat gebiedsgericht beheer wordt gerealiseerd in die gebieden waar de grondwaterkwaliteit als gevolg van de aanwezigheid van grondwaterverontreinigingen knellend is voor de regionale functie of ambitie (drinkwaterwinningen, stedelijk gebied).

Verder besteden we in het PUB onder meer aandacht aan de volgende onderwerpen uit het convenant: de aanpak van diffuse verontreinigingen; nazorg; het beheer van voormalige stortplaatsen en informatiebeheer. De doelstellingen uit het convenant zijn tevens opgenomen in het concept Bodem en Waterprogramma, waarin het geleidelijk verbeteren van de algehele grond- en grondwaterkwaliteit als hoofddoelstelling is opgenomen. Het PUB sluit op deze doelstelling aan.

Projectenstoplicht Voortgang

Legenda

Status	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's
+: Op orde	Goedgekeurd	Loopt volgens projectplan	Loopt volgens projectplan	Volgens begroting of met minder middelen gerealiseerd	Loopt volgens plan	Onder controle
±: Op te vangen	Gereed, nog niet goedgekeurd	Doel haalbaar met meer geld/tijd	Tussenmijlpalen vertraagd, eindmijlpaal op tijd	Tekort op te vangen met aanvullende maatregelen	Bepaalde kwaliteit/ kwantiteit op te vangen met aanvullende maatregelen	Op te vangen met beheersmaatregelen
-: Escaleren	Nog niet aanwezig	Doel behoeft bijstelling	Einde project vertraagd	> 10% afwijking (meerkosten) van begroting.	Kwaliteit/kwantiteit niet op orde	Doel in gevaar, ondanks beheersmaatregelen

I. AANPAK SPOEDLOCATIES	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
Monitoring spoedlocaties	+	+	+	+	+	+	Uit de monitoring van de spoedlocaties blijkt dat per 01-09-22 nog 36 locaties op de spoedlijst staan. Dit betreft voor een groot deel langlopende grondwatersaneringen die grotendeels door derden worden uitgevoerd. Er zijn in 2022 5 locaties afgerond en 4 nieuwe spoedlocaties op de lijst gekomen. Samen met de RUD Utrecht blijven we de voortgang van de spoedlocaties monitoren.
KRW spoedlocaties (signaleringslijst)	+	+	+	+	+	+	Inventarisatie van de KRW spoedlocaties is afgerond. Er zijn geen nieuwe spoedlocaties o.b.v. van de KRW inventarisatie geïdentificeerd.
SOK Vitens	+	+	+	+	+	+	Vitens en de provincie Utrecht werken nauw samen om mogelijke bedreigingen voor de winningen van Vitens in het beeld krijgen. Er is veel gedaan en op dit moment resteert nog een kleine opgave. Deze bestaat uit monitoring, uitgevoerd door Vitens.
Voormalige schietbanen	+	+	+	+	+	+	Voormalige schietbanen zijn in kaart gebracht, 12 locaties zijn historisch onderzocht in 2018 waarna 5 verkennend en 1 nader onderzocht in 2020 en 2021. Voor deze locatie (Rhenen) is tevens een Ecologische Kosten Baten Analyse uitgevoerd. Hiervoor wordt in 2021 een beschikking genomen door de RUD Utrecht (ernstig, geen spoed). Op deze voormalige schietbanen hoeven dus verder geen maatregelen worden uitgevoerd.
Mastwijkerdijk nabij 96 Montfoort	+	+	+	±	+	±	De monitoring verloopt volgens plan. De winning van Linschoten wordt mogelijk bedreigd door niet verwachte hoge concentraties aan VOC's. Mogelijk leidt dit tot ingrijpen. Vitens is aangesloten bij dit project. Mocht dit leiden tot saneringsmaatregelen dan zullen wij een beroep gaan doen op de Specifieke Uitkering Bodem van het Rijk 2023.
Kat Emaille De Beaufortlaan 24 Soest	+	+	+	+	+	+	Deze 3 locaties zijn samengevoegd tot 1 locatie. Uit onderzoek en monitoring is gebleken dat de winning van Soestduinen niet door deze locatie bedreigd wordt. De bodemsanering en monitoring zijn afgerond. Afronding is tot stand gekomen i.s.m. Vitens.
vm bezinkveld							
vm Kodak en Chemco-terrein							
Monnickenbosch Soestduinen	+	+	+	+	+	+	Locatie is na aanvullend onderzoek afgerond.
Holle Bilt 6 De Bilt	+	+	+	+	+	+	De bedreiging van deze winning wordt door Vitens met een interceptiemaatregel weggenomen. Hiervoor heeft Vitens van de provincie Utrecht een subsidie ontvangen. Vitens en provincie werken hier nauw samen.
DRAVO Bunnik	+	+	+	+	+	+	Dit project is afgerond.
Woudenbergseweg 68 Maarsbergen	+	+	+	+	+	+	Naar verwachting moet er nog 1 monitoringsronde uitgevoerd worden. Als de resultaten naar verwachting zijn dan kan dit project afgerond worden. Deze monitoringsronde moet uitgevoerd worden in 2025. Wij zullen daarvoor een beroep gaan doen op een uitkering vanuit het Rijk.
Zandpad achterterrein Maarssen	+	+	+	+	+	+	In Situ sanering bronlocatie is afgerond. In afwachting van Besluit RUD (okt./nov. 2022) wordt dit een monitoringlocatie. Alleen in pluim t.p.v. intrede waterwingebied behoeft monitoring te worden voortgezet om ontoelbare, maar niet te verwachten, stijging van concentratieste bewaken.
Oeverweg 4-6 Montfoort	+	+	+	+	+	+	In 2021 wordt een monitoring annex actualiserend onderzoek uitgevoerd van de Oeverweg en Aardvletterweg tezamen. Vervolgens is in augustus 2022 een beschikking genomen ernstig, spoedeisend o.b.v. verspreidingsrisico's richting grondwaterwinning. Binnen de begroting is sanering hiervan voorzien.
Oude Postweg 8A Austerlitz	+	+	+	+	+	+	De bodemsanering is in 2005 gestart en betreft een eeuwigdurende beheersmaatregel. Op dit moment wordt ingezet om de sanering af te ronden. Een aanbesteding voor de laatste fase van de sanering loopt. Als de bodemsanering naar verwachting wordt uitgevoerd dan is de eeuwigdurende (lees: blijvende financiële investering) beheersing niet meer nodig.
Stortplaats Ketelweg Veenendaal	+	+	+	+	+	+	Uitvoering i.c.m. natuurontwikkeling in N 2000-gebied. De sanering is zo goed als afgerond.

I. AANPAK SPOEDLOCATIES vervolg	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
Voormalige vliegbasis Soesterberg	+	+	+	±	+	±	Onderzoek en sanering diverse PFAS-verontreinigingen a.g.v. gebruik PFAS-houdend blusschuim. Onzekere uitkomst onderhandelingen met veroorzaker.
Hoge Rijndijk 8 Woerden	+	+	+	±	+	+	Op deze locatie is sprake van een verontreiniging met o.a. een tweetal niet reguliere stoffen. Voor de aanpak ervan hebben we een SPUK uitkering ontvangen. We hebben minder middelen ontvangen dan gevraagd maar de verwachting is dat we op een later moment nog een aanvraag kunnen doen. We gaan nu starten met aanvullend bodem-onderzoek om te bepalen welke sanerende activiteiten getroffen moeten gaan worden.
II. GEBIEDSGERICHT GRONDWATERBEHEER	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
GGB gemeenten	+	+	+	+	+	+	De gemeente Woerden heeft t.b.v. Gebiedsgericht Grondwaterbeheer (GGB) een gebiedsbeheerplan vastgesteld. De provincie heeft via een beschikking met het plan ingestemd. Naar verwachting start dit beheer begin 2023. De gemeente Woerden werkt hierin nauw samen met provincie Utrecht en Oasen. De onderlinge afspraken zijn vastgelegd in een convenant dat door alle partijen is ondertekend. Het beheer heeft onder andere ten doel ruimtelijke ontwikkelingen te stimuleren, te werken naar een betere grondkwaliteit en bescherming van de drinkwaterwinning van Oasen.
III. DIFFUSE VERONTREINIGING	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
inventariserend onderzoek	+	+	+	+	+	+	Lood: In samenwerking met diverse gemeenten zijn 65 kinderspeelplekken onderzocht op het voorkomen van lood. Op de meeste speelplekken vallen de gemeten loodgehalten binnen de aanvaardbare norm. Met de gemeente De Ronde Venen (DRV) zijn wij een onderzoekstraject gestart voor de aanpak van diffuus lood. Onderzoeken ter plaatse van speel- en moestuinen en 123 particuliere tuinen zijn afgerond. Op basis daarvan is een inschatting gemaakt van de totale omvang van de problematiek. Inmiddels hebben wij met de gemeente DRV een project-bureau opgericht dat met ruim 6M euro Rijkssubsidie de problematiek onderzoekt en waar mogelijk aanpakt d.m.v. concrete maatregelen. Daarnaast onderzoeken we in overleg met het RIVM de biobeschikbaarheid van lood in de meest voorkomende bodemsoorten binnen de provincie. Dit moet er, samen met data-analyse en eventueel onderzoek, toe bijdragen dat we de loodproblematiek op lokaal niveau scherper in beeld krijgen.
beleidsvorming	+	+	+	+	+	+	De provincie heeft in september 2019 beleid opgesteld ten aanzien van de aanpak van diffuus lood. Dit opgestelde tijdelijk handelingskader wordt inmiddels ingezet bij het ontwerpen van maatregelen om de loodrisico's te verminderen. Met de overgang naar de Omgevingswet verschuiven de taken en verantwoordelijkheden m.b.t. bodem van provincie naar gemeente. We willen vanuit zowel beleidsmatig, juridisch als uitvoerend oogpunt uitzoeken wat dit betekent voor het dossier diffuus lood. In 2021 hebben we een gebiedsgericht handelingskader opgesteld voor de omgang met diffuus verontreinigde gebieden met bestrijdingsmiddelen binnen het Kromme Rijngebied (boomgaarden), inclusief een onderzoeks- en toetsingssysteem. We kijken hierbij naar de (ecologische) risico's op gebiedsniveau en willen het saneren van 'postzegels' op lokaal niveau beperken. De eerste resultaten hiervan zijn positief.

III. DIFFUSE VERONTREINIGING vervolg	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
communicatie	+	+	+	+	+	+	Binnen het project Diffuus Lood is o.a. een folder 'Let op lood' ontwikkeld, die gebruikt wordt voor communicatie-doeleinden. Het projectbureau Diffuus Lood DRV beschikt over twee communicatiemedewerkers, middels een communicatiestrategie op maat (brieven, social media, bijeenkomsten, nieuwsbrieven, video's en persoonlijke gesprekken) proberen wij de respons binnen dit project te optimaliseren.
opstellen subsidie	+	+	+	+	+	+	Lood: De subsidieverordening is aangepast en inmiddels zijn er al twee onderzoekssubsidies verleend (aan de gemeenten de Ronde Venen en Wijk bij Duurstede). Aan DRV is ook een uitvoeringssubsidie verleend. Ook Gemeente Woerden toont interesse in het onderwerp en bijbehorende subsidie.
IV. VOORMALIGE STORTPLAATSEN	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
vangnet	+	+	+	+	+	+	Er zijn geen vangnet saneringen t.p.v. voormalige stortplaatsen in uitvoering.
afronding NAVOS	+	+	+	+	+	+	In het verleden is bij de voormalige stortplaatsen gekeken naar de grondwaterkwaliteit en de kwaliteit van de deklaag. Het stortlichaam is niet onderzocht omdat in lijn met de landelijke richtlijnen wordt uitgegaan van het blackbox principe. Naar aanleiding van deze onderzoeken zijn 22 stortplaatsen nader onderzocht op de risico's en bij beschikking vastgelegd. Hier bleek bij één stortplaats sprake te zijn van ecologische risico's en deze wordt aangepakt (De Hel, Veenendaal). Inmiddels is de monitoring van het grondwater van een aantal stortplaatsen beëindigd.
communicatie NAVOS	+	+	+	+	+	+	Wij hebben met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet gemeenten geïnformeerd over de aanpak van voormalige stortplaatsen. Hierin is aangegeven waarom de provincie in het verleden bepaalde keuzes heeft gemaakt en hoe onder de Omgevingswet om te gaan met de voormalige stortplaatsen.
beheer en overdracht	+	+	+	+	+	+	Met ingang van de Omgevingswet vallen de beschikte spoedlocaties onder het overgangsrecht Wbb. De niet-beschikte voormalige stortplaatsen (merendeel) vallen onder het regime van de Omgevingswet. De gemeenten worden dan het bevoegde gezag.
V. SUBSIDIE BODEMSANERING	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
gemeenten	+	+	+	+	+	+	Zie onder diffuus lood. Daarnaast is er aanvraag van gem. Woerden in behandeling m.b.t. GGB.
particulieren/derden	+	+	+	+	+	+	Er komt zo nu en dan een aanvraag van een particulier binnen, die wordt echter vaak afgewezen o.b.v. de voorwaarden uit de uitvoeringsverordening. Afgelopen programma-periode is er een begrotingssubsidie verleend aan Het Utrechts Landschap voor het project Bornia (verontreiniging van een vml. kleiduivenschieftbaan). De afgelopen paar jaar is het aantal particuliere aanvragen wat aangetrokken, er zijn ook wat grotere subsidies verstrekt (30k).
bedrijvenregeling	+	+	+	+	+	+	Nieuweweg Veenendaal (Dishman): aanvraag tot bevoorschotting gehonoreerd. Geerkade Wilnis: traject vlottrekken sanering met behoud van subsidie loopt momenteel, bemoeilijkt door o.a. overliden eigenaar locatie. Amperweg (Woerden); aanvraag tot vaststelling subsidie is in behandeling .
diffuse spoed	+	+	+	+	+	+	Zie onder diffuus lood.

VI. OMGEVINGSWET	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
overdracht aan gemeenten	+	+	+	+	+	+	Aan de hand van een uitvoeringsprogramma transitie bodem en grondwaterkwaliteit onder de Omgevingswet wordt er gewerkt aan een zorgvuldige overdracht. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit de drie pijlers: beleid, bodeminformatie en taken en rollen. Een begeleidingsgroep bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten, waterschappen, beide omgevingsdiensten, drinkwaterbedrijf. De provincie begeleidt het uitvoeringsprogramma. Aan de hand van werkgroepen en pilots werken we gezamenlijk knelpunten en vraagstukken uit. De laatste gesprekken met gemeenten hebben halverwege 2022 plaatsgevonden. Intensieve samenwerking staat centraal binnen het proces. Daarom hebben we in overleg met gemeenten en omgevingsdiensten samenwerkingsafspraken opgesteld.
VII. INFORMATIEBEHEER	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
regierol	+	+	+	+	+	+	Wij hebben duidelijk de regie op het informatiebeheer. Focus op het snel en efficiënt beschikbaar maken en verstrekken van de beschikbare, kwalitatief goede bodeminformatie aan initiatiefnemers. Tevens inzet van beschikbare bodeminformatie t.b.v. faciliteren discussies rondom maatschappelijke opgaven. Op termijn richting publiceren van rapporten/besluiten via de kaart, bij voorkeur i.s.m. de bodempartners. In 2021-2022 is hiertoe een belangrijke stap gezet, namelijk het digitaliseren van circa 4500 'papier' bodemdossiers. Deze worden momenteel verwerkt in de systemen van de RUD, waarbij rapporten en besluiten individueel te ontsluiten zijn (via het Bodemloket).
actualisering databeheer	+	+	+	+	+	+	Inmiddels beheren ODRU en RUD het overgrote deel van de Utrechtse bodeminformatie (van zowel provincie als gemeenten). Door samenwerkingsafspraken m.b.t. delen van informatie, een uniforme werkwijze en het standaardiseren van XML-gebruik (geautomatiseerd uitwisselen van gegevens i.p.v. handmatig) promoten we o.a. het optimaal hergebruiken van bodeminformatie en de toekomstige uitwisseling met de Basisregistratie Ondergrond (BRO).
VIII. NAZORG	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
afbouw en overdracht	+	±	±	+	+	+	Het doel om alle nazorglocaties in deze periode af te ronden is nog niet behaald. Het betreft echter slechts enkele locaties waar de risico's op dit moment beheerst zijn. Afbouw zal verder plaatsvinden in de volgende programmaperiode 2023-2030.
Dagra Bunschoten	+	+	±	+	+	+	Praktisch gezien is sprake van een beheerste situatie. De pluim wordt afgevangen en beheerst door de aangrenzende waterpartij. Bevoegd gezag (RUD Utrecht) is gevraagd in te stemmen de nazorg te beëindigen. Wij zijn nog met waterschap hier over in gesprek. Openstaande actie dan nog: opheffen ondergrondse waterzuivering na externe communicatie met omgeving.
Achter Herenweg 247 De Ronde Venen	+	+	+	±	+	±	Locatie is gesaneerd in jaren '80-'90. Om vergaande inzijing te voorkomen is een (eeuwigdurende) actieve beheersmaatregel ingesteld. Na geotechnisch onderzoek blijkt dat de beheersmaatregel waarschijnlijk kan worden stopgezet in samenspraak met bewoners, monitoring en plaatselijke ophoging. Deze aanpak wordt momenteel afgestemd met de RUD en vervolgens uitgevoerd ism de bewoners. Omdat we nog niet weten hoe men op dit voorstel zal reageren en wat de kosten zullen bedragen zijn enkele smileys oranje. Ook zal dit proces tijd in beslag nemen en bestaat er altijd een risico dat er verzakkingen blijven optreden na stopzetting maatregel.

VIII. NAZORG vervolg	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
Noordwal Leerdam	+	±	+	+	+	+	Nazorglocatie die is overgekomen vanuit ODZHZ na de gemeentelijke herindeling. Intentie was om de nazorg af te bouwen. Na monitoring 2020 is nog aanvullend onderzoek gedaan om inzicht te krijgen in huidige bodem en grondwaterkwaliteit, RUD Utrecht heeft in november 2022 ingestemd met de beëindiging van de nazorg. Momenteel wordt op verzoek van de RUD een saneringsvaluatie opgesteld met als doel de gehele sanering bij beschikking af te ronden.
IX. NIEUWE BEDREIGINGEN	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
regierol	+	+	+	+	+	+	Voor verontreinigingen met PFAS is een beleidskader vastgesteld. Op basis daarvan is voor de vliegbasis Soesterberg een beschikking ernst en spoed vastgesteld.
onderzoek en sanering	+	+	+	+	+	+	Binnenkort zal gestart worden met de uitvoering van het onderzoek naar aandachtslocaties voor PFAS. De SPUK aanvraag hiervoor is toegekend.
Westdijk Bunschoten-Spakenburg	+	+	+	+	+	+	Sanering is afgerond, binnen de termijn van de LOD.
Ossenwaard 2 Wijk bij Duurstede	+	+	+	+	+	+	Bij Ossenwaard 2 is sprake van een omvangrijke bodemverontreiniging met chloorethenen van recente oorsprong. Veroorzaker is onbekend. De provincie Utrecht heeft besloten om op korte termijn (vroeg voorjaar 2022) de sanering te laten starten. De Stichting Bodembeheer Nederland heeft vrijwel alle lusten en lasten (verantwoordelijkheden, beschikking, uitvoering, geld, risico's) van de provincie overgenomen en elimineert onaanvaardbare risico's voor mens en milieu tot acceptabel niveau. Totale saneringsduur is geraamd op circa 2 jaar. De sanering van de grondverontreiniging is succesvol uitgevoerd en in november 2022 opgeleverd.
Drugslab Spoorlaan 25 Overberg	+	+	+	+	+	+	Zorgplichtgeval vallend onder de Wm en daarom is de gemeente hier de trekker. Er is subsidie toegezegd aan de gemeente om de bodemsanering uit te voeren. De SPUK-aanvraag voor extra budget is na een bezwaar van ons alsnog toegekend. De bodemsanering is inmiddels in uitvoering.
X. ONDERGROND	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
BOOG	+	+	+	+	+	+	Is actief aan meegedaan.
XI. WATERBODEMS	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
Nedereindse Plas	+	+	+	+	+	+	De sanering van de Westplas is afgerond. Voor de Oostplas is er een gewijzigd saneringsplan. Het afdekken van de waterbodembodem is milieuhygiënisch gezien niet effectief. De gemeente gaat verder met het monitoren van de waterkwaliteit en zo nodig met een fallback maatregel de sanering uitvoeren. PS hebben in oktober 2021 ingestemd met het besteden van de resterende provinciale bijdrage van € 1,6 mln voor het optimaliseren van de recreatieve voorzieningen in het gebied. Een plan van aanpak is in voorbereiding.
Slot Zuylen	+	+	+	+	+	+	Onderhoudsbaggerwerkzaamheden ter plaatse van watergangen rondom Slot Zuylen zijn in opdracht van provincie Utrecht op 18 februari 2021 gestart en op 16 maart 2021 afgerond.
XII. MONITORING PROGRAMMA	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
monitoren financiën	+	+	+	+	+	+	Is een continu proces.